

Til konventionens art. 5

Art. 5 omfatter de fleste, men ikke alle typer af forbrugeraftaler, jfr. stk. 1, 4 og 5 og bemærkningerne hertil. For de omfattede aftaletyper gælder særreglerne i art. 5 kun, når aftalen er indgået under de i stk. 2 nævnte omstændigheder. Det drejer sig groft sagt om tilfælde, hvor den erhvervsdrivende selv har markedsført sin ydelse i forbrugers bopælsland ved reklamering eller på anden måde. For en forbrugeraftale, som er omfattet af art. 5, og som er indgået under de i stk. 2 nævnte omstændigheder, gælder dels, at friheden til at indgå lovvalgsaftaler begrænses (stk. 2), dels, at loven i forbrugers bopælsland skal anvendes i mangel af en lovvalgsaftale (stk. 3). For disse aftaler gælder endvidere en særlig regel om formkrav, jfr. art. 9, stk. 5.

Art. 5, der indeholder særregler for visse forbrugerftaler, er en nyskabelse ikke alene i forhold til gældende dansk ret, men også internationalt set. Baggrunden for bestemmelsen, som er tilblevet på initiativ fra bl.a. dansk side, er den øgede udbredelse, civilretlige forbrugerbeskyttelsesregler har fået i nyere tid, jfr. for dansk rets vedkommende f.eks. de nye regler i købeloven om forbrugerkøb, reglerne om fortrydelsesret m.v. i lov om visse forbrugerftaler og forbrugerkøbsreglerne i lov om køb på kredit. Man er i forbindelse hermed blevet opmærksom på, at den internationale privatrets almindelige regler ikke virker tilfredsstillende i forbindelse med forbrugerbeskyttelseslovgivningen, idet de i vidt omfang fører til, at denne lovgivning ikke kan håndhæves i internationale forhold. For at afhjælpe dette problem er det nødvendigt at gennemføre særregler også inden for den internationale privatret.

Forbrugerftaler, som enten efter deres art ikke er omfattet af art. 5, eller som ikke er indgået under de i stk. 2 nævnte omstændigheder, vil være omfattet af konventionens almindelige regler, hvilket vil sige art. 3 om frihed til at træffe lovvalg, og – i mangel af lovvalg ved aftale – navnlig reglen i art. 4, stk. 2, som fører til en formodning for anvendelse af loven i det land, hvor den erhvervsdrivende har sit forretningssted. Det kan ikke udelukkes, at art. 7, specielt dennes stk. 2, kan komme i betragtning i disse tilfælde, således at art. 7 i et vist omfang kan virke som supplement til de særlige beskyttelsesregler i art. 5.

Den praktiske betydning af art. 5 øges væsentligt ved, at forbrugerkøb samtidig undtages fra 1964-loven om internationale løsørekøb, jfr. lovforslagets § 3 og bemærkningerne hertil. Forbru-

gerkøb, som er indgået under de i art. 5, stk. 2, nævnte omstændigheder, vil herefter være omfattet af særreglerne i art. 5 (og art. 9, stk. 5). For andre forbrugerkøb vil konventionens almindelige regler gælde, jfr. bemærkningerne i foranstående afsnit.

Ved udformningen af definitionen i *stk. 1* af begrebet »forbrugerftale« har man valgt at følge art. 13 i Domskonventionen (som ændret ved Tiltrædelseskonventionen), som indeholder særregler om værneting i sager om forbrugerftaler. Den grundlæggende betingelse er, at ydelsen skal være erhvervet med henblik på ikke-erhvervsmæssig (privat) anvendelse. Selv om dette efter ordlyden er den eneste betingelse, må det på baggrund af forhandlingerne antages, at definitionen skal forstås med visse yderligere begrænsninger, jfr. den til konventionen knyttede rapport, s. 23. Det må således antages, at art. 5 normalt kun skal anvendes i tilfælde, hvor forbrugers medkontrahent indgår aftalen som led i sin erhvervsvirksomhed. Det må endvidere anses for en forudsætning, at medkontrahenten vidste eller burde vide, at den anden part (forbrugeren) erhvervede ydelsen med henblik på ikke-erhvervsmæssig anvendelse. Hvis ydelsen erhverves med henblik på såvel erhvervsmæssig som ikke-erhvervsmæssig anvendelse, må det afgørende være, om ydelsen hovedsagelig er bestemt til ikke-erhvervsmæssig anvendelse. Af det sagte følger, at der må antages at være overensstemmelse mellem definitionerne i art. 5, stk. 1, og den definition, som er lagt til grund i den danske civilretlige forbrugerbeskyttelseslovgivning, jfr. eksempelvis § 1 i lov om visse forbrugerftaler og § 4 a i købeloven. For så vidt angår køb, følger det direkte af udformningen af den ny undtagelse i § 1, stk. 2, litra d, i 1964-loven om internationale løsørekøb, jfr. lovforslagets § 3, at aftalen kun vil være omfattet af konventionens regler, såfremt den opfylder definitionen i købelovens § 4 a.

Art. 5 omfatter ifølge stk. 1 kun forbrugerftaler om levering (køb) af løsøregenstande eller tjenesteydelser eller om ydelse af kredit med henblik på en forbrugers erhvervelse af sådanne genstande eller ydelser. Køb af fast ejendom eller værdipapirer er ikke omfattet. »Tjenesteydelser« er eksempelvis reparation eller vedligeholdelse af fast ejendom eller løsøre. Af særlig betydning er, at også et forsikringsselskabs ydelse er omfattet af dette udtryk, jfr. om forsikringsaftaler bemærkningerne til lovforslagets § 1, stk. 2. Transportaftaler og visse andre særlige aftaler om levering af tjenesteydelser er undtaget ved stk. 4, jfr. stk. 5.

For de forbrugerftaler, som er omfattet af art. 5, indeholder *stk. 2* en bestemmelse, som begræn-